

šolska vodstva koncem tega meseca in v začetku meseca februarja.

Osebnost. Učiteljska kandidatinja Lea Pogačnikova je imenovana za suplentinjo v Šmartnem pri Kranju, ker je dosedanja učiteljica Slavica Orehkova resignirala na to službo.

Pozor! Ta mesec je razposlal blagajnik „učiteljskega konvikta“ prošnjo in poštne položnice vsem slovenskim hranilnicam in posojilnicam za podporo. Opozarjamo vse tovariše, da zastavijo vsak svoj vpliv na korist konviktu.

Kolekta poštne znamke št. 45 se je iz šmarijskega okraja srečno vrnila.

Roditeljski večer bo v soboto, dne 12. t. m. ob šestih zvečer, v telovadnici 1. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulicah s tem-le sporedom: 1. „Pomen roditeljskih večerov“. Por. J. Dimnik. 2. „Tobak in alkohol.“ Por. Karel Wider. 3. Razgovor s starši šolske mladine K obilni udeležbi vabi starše, njih namestnike ter prijatelje in vzgojitelje mladine — šolsko vodstvo.

Šolski referat c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega je z novim letom prevzel g. magistratni svetnik Evgen Lah, ki je že v prejšnji dobi opravljal ta posel z veliko vnemo in natančnostjo ter v splošno zadovoljnost ljubljanskega učiteljstva.

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Kranju z dne 22. decembra 1906. Slavica Orehkova je resignirala na suplenturo v Šmartnem, ker je dobila službo pri Uršulinkah v Celovcu. Na njeno mesto je bila imenovana učiteljska kandidatinja Lea Pogačnikova. — Prošnja za denarno podporo zaradi bolezni nekega nadučitelja se predloži dež. šol. svetu v ugodno rešitev. — Nekemu učitelju se pripozna tretja starostna doklada. — Kr. šol. svet Zabrdom pri Savici prosi, naj bi se na ondotni ekskorendni šoli poučevalo namesto dosedanjih 5 v prihodnje 7 mesecev. Prošnji se ustreže. — Kraj. šol. svet v Trzinu prosi, naj bi se, ker so šolski prostori prenapolnjeni, izšolala vas Bistrica, ki itak ni ničesar prispevala k zgradbi novega šol. poslopja, ter vsolala v enorazdnico Kovor, katera naj bi se razširila v dvorazdnico, ki bo kot taka bolj ugajala potrebam prebivalcev vasi Bistrica. Prošnja se reši v principu, vendar se vrne zaradi nekaterih pomanjkljivosti v novo posredovanje.

Simon Gregorčič. Po smrti ljubljanskega našega peveca Simona Gregorčiča se je začela kruta gonja za to, čigar je bil. Liberalci pravijo: Naš je bil. Klerikali kriče: Naš je bil. Tega ne vedo ni eni ni drugi, da je pesnik last tistega naroda, ki ga je rodil in kateremu je prepeval. Pravi pesnik je last vsega človeštva, a ne samo goriških in kranjskih klerikalcev. Ti si ga prisvojajo sedaj, ko je mrtev. Ko je bil v dobi najplodnejše svoje tvorne sile, so ga topli toliko časa, da so ga ubili. Zato je to sedanje glorifikovanje gnusna in nedostojna politična mahinacija, ki je žalostna slika naših malenkostnih, popolnem nezdravih razmer. „Gorica“, ki jo pišejo in urejajo goriški klerikali najtesnejšega obzorja, majhni in slabotni ljudje, izdaja sedaj po pesnikovi smrti uredniško tajnost, kriče, da je neke dobe verze s strankarsko-politiško tendenco, pisal vanjo Gregorčič. Tisti ljudje, ki so zamorili v njem blago pevsko silo, se niso mogli zdržati po pesnikovi smrti, da ne bi pljunili na njegovo gomilo. Taki ljudje ne zaslužijo nobenega pesnika. Ne vemo, ako je še kje tako, da mora visoka umetnost služiti umazanemu političnim samopašnežem. Samo med Slovenci je mogoč neodpušten greh, da vlačijo umetnost v blato in jo oskrunjajo s podlo brezobzirnostjo!

„Soča“ izhaja od novega leta po trikrat na teden, in sicer vsak torek, četrtek in vsako soboto.

Prosimo pojasniti! Deželni šolski svet v Ljubljani je dne 3. januarja 1906, števil. 15, razpisal šest Metelkovih ustanov po 84 K (štiriinosemdeset kron) za ljudskošolske učitelje na Kranjskem, ki so si priborili posebnih zaslug za gojenje slovenščine, šolskih vrtov itd. Znan nam je slučaj (morda jih je tudi več!), da je eden prosilcev dobil to ustanovo, a ne 84 K, temveč samo 62 K 47 h, torej so mu odbili 21 K 53 h, t. j. 25%! Ako so storili tako pri vseh šestih ustanovah, daje ta odbitek lepo vsoto 129 K 18 h. Radovedni smo, zakaj se je to zgodilo in kam je namenjenih onih 25% odbitka. Deželni šolski svet naj blagovoli to zadevo pojasniti!

V Dobu pri Domžalah se je vršila v šolskih prostorih na dan sv. Štefana prvič in na Novega leta dan drugič božičnica s petjem, deklamacijami, božičnim igrokazom in z živimi jaslicami. — Vse so izvajali učenci in učenke tukajšnje šole tako pohvalno, da je poslušalec jako ugajalo, kar je glavna zasluga tukajšnjega kaplana pesnika Silvina Sardenke, g. dr. Al. Mrharja. Večina vzporednih točk so njegove pesnitve. — Čisti dobiček obeh vprizoritov 129 K 70 h se je izročil tukajšnjemu šolskemu vodstvu v šolske namene, kar s tem zahvalno potrjuje M. Hiti, šolski vodja.

Štajerski učitelji, oborožite se! Dne 2. februarja 1907 bo v Gradcu občni zbor vseh učiteljev in učiteljic ljudskih in meščanskih šol na Štajerskem, v zadevi poboljšanja plač. Govorniki, oglasite se in naznanite naši „Zvezi“ v Celje posebno drastične odnose. Natančnejši vzpored pride. B. E. N.

Obiteljski večeri so na dnevnem redu. Nova stvar, ki zahteva novo ime. „Elternabende“ so nekateri slovenili: večeri za starše, a to se jim je takoj zdelo nerodno, zato so rajši rekli roditeljski večeri, kar pa strogo rečeno „Erzeuger-abende“ (ime Erzeuger = roditelj naj bi se rabil le v poetički besedi), drugi so zopet prileteli z izrazom rodbinski večeri, kar pomeni „Familienabende“, kateri obseg je preobširen, zakaj k familiji sodijo tudi otroci in druga sorodovina. Da pa ne bodo rodovinski večeri, naj se rajši imenujejo — obiteljski. Ta izraz pa vendar ni nič drugega nego sinonim od prvega. Kaj hočemo torej storiti? Za razrešitev gordijskega vozla je bilo treba Aleksandrovega meča! Ne bodimo preveč slovensko boječi, pa kar mahnimo! — „Starši“ (napačno rabljeno do največjih časov „starši“) je komparativ od pridevka „star“, kakor je tudi nemški „Eltern“ komparativ od „alt“ (v naši mladi dobi smo še pisali „Aeltern“). Toda s komparativom „starši“ ne moremo bogve kaj napraviti. Zato pa vzemimo pozitiv „stari“. (Odrasel sin imenuje očeta nepietetno tudi „stari“.) To pa je posamostavljen pridevnik, katerih v slovenščini sicer nimamo v obilici, največ le v lastnih imenih: Okiški, Koseski, Komenski. — Ako vzamemo tu pridevnik „stari“ za samostalni, potem pa prav lahko brez skrbi izvedemo nov pridevnik stariški. Morda bi kdo po pravilu zagovarjal obrazilo — ski, namesto — ši. Vendar je slednje blaglasnejše. Saj imamo tudi drugih nepravilno izvedenih pridevnikov, recimo: nemški (pravzaprav nemečki), deški (namesto dečeški), a jih rabimo z mirno vestjo. Odkraja se nam zdi nepriklupna ta oblika, pa polagoma se prilagodi ušesu. Kakor rečemo „otroška ljubezen“, tako tudi lahko „stariška ljubezen“. Torej — pogum velja — za nemški „Elternabende“ rabimo odslej „stariški večeri“; izraz je pripraven, a tudi — točen. J. St.

Razgled po šolskem svetu.

— **Stjepan Basariček.** Koncem preteklega leta je bil na lastno prošnjo umirovljen odlični hrvaški pedagog, g. prof. Stjepan Bosariček, ki je več kot trideset let neumorno deloval kot profesor zagrebskega učiteljskega in kot najmarljivejši in najuglednejši hrvaški pedagoški pisatelj. Kot predsednik „Saveza“ in „Zbora“ si je pridobil velikih zaslug za hrvaško učiteljstvo. „Škola“ pravi, da želi hrvaško ljudsko učiteljstvo svojemu zaslužnemu voditelju dolgo let zaslužnega pokoja. Tej želji se pridružujemo tudi mi. — Na njegovo mesto na učiteljske pride g. Milan Pejnović, vadniški učitelj v Zagrebu.

Listnica uredništva.

J. M. v K. Prejeli smo, a danes ni bilo mogoče. Torej prihodnjič! Oglasite se večkrat! Pozdrav! — Odgovor na dostavek „Edinosti“, ki ga prijavljamo v zadnji številki na 10. strani, priobčimo prihodnjič, ker nimamo danes prostora. — Član „Šentlenardskega učiteljskega društva“: Gotovo imate v društvenih pravilih določbo, da lahko toliko in toliko članov zahteva izredni občni zbor. Svetujemo Vam, da se poslužite te pravice in pri obnem zboru sanirate nezdrave razmere, ki nam poročate o njih. Vašega dopisa pa ne moremo objaviti, ker smo mnenja, da je bolje in častnejše, ako se najprej odločno pomenite med seboj. Če to ne pomaga, pa naj sodi javnost!